

Samisk litteratur, språk och kulturhistoria

ett digitalt föreläsningsspaket för bibliotekspersonal och andra intresserade

Handledning spellista

Regionbiblioteken i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen har glädjen att tillsammans erbjuda ett digitalt föreläsningsspaket för att sprida kunskap om Sveriges nationella minoritet samer, som också är ett urfolk. Vi hoppas särskilt nå biblioteken men föreläsningarna är öppna för alla att ta del av.

Vi vill rikta ett stort tack till alla medverkande som bidragit med sina kunskaper, erfarenheter och tid. TACK till Elin Anna Labba, Lea Simma, Hanna Karolina Schimmer, Ewa Ljungdahl, Patricia Fjellgren, Sylvia Sparrock, Stina Inga, Anna Kråik Åström och Moa Matthis.

För att tillägna dig hela kunskapspaketet kan det vara bra att avsätta en arbetsdag (totalt ca 5 timmar). Du kan förstås ta del av olika delar, i din egen takt och efter eget val. För att du lättare ska kunna orientera dig har vi gjort en struktur för spellistan med fem tematiska delar. Intill varje föreläsning finns en sammanfattning. Där finns också uppgifter om föreläsningens längd, som varierar mellan ca 10 minuter - 45 minuter. Vårt förslag är att du tar del av innehållet i följande ordning:

- 1) Litteraturhistorien (Elin Anna Labba, Lea Simma och Hanna Karolina Schimmer), se bilaga för tillhörande litteraturlista
- 2) Kulturmiljöer (Ewa Ljungdahl)
- 3) Språk och identitet (Patricia Fjellgren, Sylvia Sparrock och Stina Inga)
- 4) Nationella minoriteter och bibliotekens roll (Anna Kråik Åström samt ett panelsamtal arrangerat av Biblioteksutveckling Region Jämtland Härjedalen)
- 5) Koloniala strategier (Moa Mathis)

Passa på att bygga på dina kunskaper med föreläsningarna som finns tillgängliga till och med maj 2021. [Spellista](#)

/Regionbiblioteken i Norr

Spellista/Innehåll i digitalt föreläsningsspaket

1) Litteraturhistorien

400 års snabbspolning genom den samiska litteraturhistorien

Elin Anna Labba och Lea Simma, Tjállegoahte – Författarcentrum
Sápmi (45:19 minuter)

Elin Anna Labba och Lea Simmas uppdrag är att stärka och främja samisk litteratur, och att öka kunskapen om den samiska litteraturen. Samisk litteratur är litteratur på alla samiska språk och litteratur skriven av samerna själva. I den här första delen får vi följa med på en tidsresa som startar på 1600-talet och stannar på 1970-talet. Genom olika nedslag presenteras den samiska kulturen och litteraturhistorien, såväl episka jojkar som tryckta böcker. I Sápmi är det skrivna ordet, jojken och det muntliga berättandet intimt sammanknippade med varandra. Litteraturen är mångfacetterad och bottnar i poetisk jojka och berättande.

Elin Anna Labba och Lea Simma berättar även om var i svenska Sápmi de olika språken talas och när skriftspråken godkändes, en process som inleddes under sent 1900-tal och fortfarande pågår. Nationalstaternas politik har lett till att de samiska språken nästan har försvunnit. Det betyder att majoriteten av samerna idag inte kan tala samiska. Av de som ändå talar samiska är det väldigt få som lärt sig att läsa och skriva på sitt eget språk. Det har naturligtvis påverkat den skrivna litteraturen. För en lista över den litteratur som nämns i denna föreläsning (del 1) och i föreläsningen om ny samisk litteratur (del 2), se bilaga till spellistan eller följande länk [Litteraturlistor](#)

Ny samisk litteratur

Elin Anna Labba och Lea Simma, Tjállegoahte – Författarcentrum
Sápmi (36:26 minuter)

Elin Anna Labba och Lea Simmas uppdrag är att stärka och främja samisk litteratur, och att öka kunskapen om den samiska litteraturen. I den andra delen guidar de oss genom den moderna samiska litteraturutgivningen, en resa på ungefär 50 år. Först ges en historisk bakgrund. 1970-talet är en tid när minoriteter och urfolksgrupper kräver sina sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter. Det sprider sig också till Sápmi. 1972 hålls det första litteraturseminariet i Sirma, Norge. Där diskuterar man varför det ges ut så lite samisk litteratur och kommer fram till att en av orsakerna är att många inte har lärt sig att läsa och skriva på sitt eget språk, på grund av förnorskningen och assimilationen som skett i nationalstaterna. Det resulterar i en publikationsserie, Čállagat, där första numret handlar om att utveckla samisk litteratur och heter *Lávdegoddii ovddidan dihte sámegiel girjjálašvuoda/Nämnden för utvecklandet av samisk litteratur*. Efter den

publikationen får du en mängd boktips fram till den nyligen utgivna *Ædnan* av Linnea Axelsson. En fantastisk bredd: från poesi till samhällskritik och fantasy. Elin Anna Labba är också författare och en presentation av henne hittar du på [Norrbottnensförfattare](#).

Att finna stigarna

Hanna Karolina Schimmer, Lycksele bibliotek (15:41 minuter)

Hanna Karolina Schimmer är bibliotekarie vid Lycksele folkbibliotek. Hur hittar vi stigarna till inköp av samisk litteratur? Det är frågan som ställs i inledningen av denna föreläsning. Innan du ges ett svar så får du en liten påminnelse om att föreläsningen spelades in på samisk mark och att det är viktigt att vi respekterar detta land (Sápmi/Saepmie), den samiska historien, dess kultur och dess människor. Inspiration till att inleda föredraget med en hälsning/hyllning till urfolket har Hanna Karolina fått från andra länder med ursprungsfolk; Nya Zeeland, Australien och Kanada. Hoppas det kan börja användas mer i Sapmi, säger hon. Själv har hon pitesamiska förfäder men är inte uppväxt vare sig med språket eller kulturen.

Det finns ingen motorväg till ett köpcenter av samisk litteratur. Stigen är lite mer krokig men det går! Föreläsningen ger konkreta och handfasta råd med tips på länkar och hemsidor att börja söka sig fram på. Genom att ”spetsa öronen och skärpa” synen skaffar du dig kunskap och på så sätt inköpskanaler. På frågan om varför det ska finnas samiska bestånd på våra bibliotek svarar hon att det spelar ingen roll om böckerna lånas eller läses, det handlar om representation och en medvetenhet om vikten av att lyfta fram och synliggöra. Det är en del av det samiska språkarbetet och ”det börjar hos oss som jobbar”.

2) Kulturmiljöer

Sydsamiska kulturlandskap i Jämtlands län – bland renvallar och kåtatomter

Ewa Ljungdahl, Gaaltije sydsamiskt kulturcenter (26:34 minuter)

Arkeolog Ewa Ljungdahl berättar och visar bilder från lämningar i Jämtland och Härjedalen. Istället för ett turistiskt fjällandskap med avlägsen vildmark får du kunskap om ett samiskt nära kulturlandskap med diskreta spår som kan läsas som ett arkiv över samers vardagsliv, arbetsliv och förkristna religion. Det samiska kulturlandskapet och dess utveckling beskrivs genom bilder från platser och lämningar som kåtatomter, renvallar, mjölkgruppar, bengömmor och gravar. Alltsammans avspeglar samhörigheten med landskapet. De osynliga dimensionerna, det immateriella kulturarvet, vet vi mindre om eftersom samiska källor saknas, då samiskan inte varit ett skriftspråk. Det mesta har överförts muntligt mellan generationer. När den samiska historien skildras är det i regel med storsamhällets

ögon. Samiska sagesmän och sageskvinnor har därför stor betydelse genom att binda ihop historien med nutiden.

Rennäringens utveckling beskrivs från kringvandrande intensiv tamrenskötsel till en mer bofast och storskalig extensiv renskötsel med fokus på köttproduktion. Idag bor de flesta samer i tätorter. År 2020 var 10 procent av de svenska samerna sysselsatta med rennäring. Under 1900-talet har det samiska kulturlandskapet ställts inför en rad hot så som gruvdrift, vindkraftparker, skogsbruk och storskalig turism.

Klimatförändringarna är ytterligare ett hot.

Avslutningsvis påminns du om att den fina viloplats du kanske finner på fjället med stor sannolikhet kan vara en gammal renvall eller visteplats. Samma platser som var attraktiva för renskötare är attraktiva för alla inklusive dagens besökare: ”Utan att du själv har en aning om det så ligger du helt enkelt inne i finrummet hos en familj som bodde här för länge sen. /---/ Skänk en tanke till den som var före oss här. Även om vi inte är alldeles säkra på det. Vi kan väl ligga och vila och tänka en stund på dem. Framförallt att vi respekterar deras platser och inte förstör.”

Samiska befolkningsgrupper och kulturmiljöer i Västernorrlands län

Ewa Ljungdahl, Gaaltije sydsamiskt kulturcenter (26:34 minuter)

Arkeolog Ewa Ljungdahl berättar om samiska befolkningsgrupper och kulturmiljöer i Västernorrlands län. Västernorrland förknippas inte så ofta med samer men där har funnits flera samiska befolkningsgrupper och spår av dem finns kvar. Från samiskt perspektiv är det svårt att göra en länsvis avgränsning eftersom samerna följt sina renar mellan fjällmiljö och vinterbetesland ända ut till kustens städer och öar. Samer och den övriga befolkningen har alltid haft nära kontakt. Idag finns en fastboende samisk befolkning, med olika historisk bakgrund, spridd i hela länet.

Västernorrlands sameförening och Örnsköldsviks sameförening är två aktiva föreningar. Assimileringen till storsamhället har försvårat för samerna att behålla identitet, kultur och språk men det finns ett allt större intresse av att söka kunskap om de samiska rötterna.

Exempel på befolkningsgrupper, kulturmiljöer och system som du får stifta bekantskap med genom bilder och berättelser är lappskatteländ, sockenlapp-institutionen och motsvarande i stadsmiljö; stads-lapp, bofasta samer utan renar (en blandad grupp) och fjällsamer på tillfälliga besök vid kusten (fattiga som benämndes tiggarlappar men behandlades med respekt). Närheten till samhällen och marknader för avsättning av kött, skinn och hantverk var viktig och samerna var en självklar del av torghandeln i städer som Härnösand och Sundsvall. De hyrde in sig hos bofasta eller bodde i flyttbara tältkåtor, både centralt och på öarna utanför städerna. Många återkom under vinterbetestid, år efter år. Samer kunde lite svenska och bofasta lite samiska. Ofta var det goda relationer med ömsesidigt utbyte.

Spåren efter den äldre samiska närvaron finns i historiska källor som kyrkoböcker, husförhörlängder och tingsprotokoll. Men också i fysiska spår som eldstäder, trädrester, husgrunder, gravar och fångstgropar. Längs flyttvägar och i vinterbetesland finns tusentals, kanske tiotusentals, rester av eldstäder som visar på en utbredd renskötsel. Avslutningsvis beskrivs kulturmiljöerna vid Norra Bergets

friluftsmuseum i Sundsvall; Lappstan och Lappgränd vid Skönsmons kyrka; Härnösand med stadskärna, Hemsön och friluftsmuseet Murberget; Lapptorpen i Österforse och Lockstamon i Björna socken. Sistnämnda anses vara en av Sveriges bästa renbetesmarker och dit kommer renskötare från Vilhelmina fortfarande vintertid. Du får också stifta bekantskap med Jon Johansson "Lapp-Jon" och Sjul Jonsson!

3) Språk och identitet

Språkets många betydelser och vad som behövs för att ta igen ett förlorat språk

Patricia Fjellgren, Östersunds kommun (9:55 minuter)

Patricia Fjellgren arbetar som samisk kurs- och aktivitetssamordnare Östersunds kommun. Här berättar hon om olika sätt att hitta igen det språk som inte är ens modersmål. Processen att hitta sitt språk/sin röst (samma ord på samiska) innehåller läkande, återtagande och förändring. Den samiska kulturen är i färd med att ta igen sina röster. Det kan liknas vid att bygga en ny kropp med skelett, muskler och hjärta. Eller att gå uppför ett fjäll och sakta upptäcka allt mer av vad som finns runtomkring. Språk är så mycket mer än grammatik. Det är historia, minnen, identitet, medicin och nycklar till kulturen. Språk är det som händer mellan oss. Det kan också vara farligt. Men mest är språk kul! Språken hjälper oss att se olika världar och flerspråkighet är en rikedom. Vi behöver se bortom stereotyper av samer, svenskar osv och se att många av oss bär flera språk och identiteter. Slutord: "Låt språken ta plats och använd dem."

Litteratur som identitetsskapare och språkbyggare

Sylvia Sparrock, Samiskt språkcentrum (8:58 minuter)

Sylvia Sparrock arbetar som språkkonsulent och arbetsledare på Samiskt språkcentrum. Hon berättar om Språkcentrums 10-åriga arbete med att revitalisera och stärka de samiska språken så att fler kan tala, läsa och lyssna på samiska. Böcker är viktiga för identitetsskapande och därför är samiska böcker viktiga. Samiska är ett urfolksspråk och ett nationellt minoritetsspråk. Det är ett i huvudsak muntligt språk med berättartradition och många varieteter som under 1900-talet tagit form som skriftspråk (ortografier). En sydsamisk skrivartävling med den svenska titeln "Det är roligt att skriva", med Gaaltije som projektägare, har syftat till att uppmuntra och synliggöra samiskt skrivande. Projektet resulterade i totalt 44 texter varav 39 på sydsamiska! Ett urval publiceras i antologin *Luste Tjæledh* (2020). Språkbad är ett annat sätt att sprida nyfikenhet och väcka intresse. Ett lyckat samiskt språkbad har genomförts bland mellanstadieelever i Lycksele. Precis som för alla språk behövs samisk litteratur skriven på samiska. Slutord: "Jag vill avsluta med att säga att samisk litteratur på samiska är jätteviktigt."

Att bryta tystnaden

Stina Inga, författare (15:57 minuter)

Stina Inga är född och uppvuxen i en renskötarfamilj i trakterna runt Kiruna. Hon har gett ut fyra diktböcker och hennes poesi finns även att läsa i antologier och tidskrifter. Hon beskriver sin barndom som en magisk och kärleksfull plats. Där fanns ingenting annat att vara rädd för än det som fanns i naturen, som isvakarna i älven eller att gå för nära stupet i Doaresoavi. Men så förändrades livet och hon blev fråntagen tryggheten och rötterna. Hon tystnade. Men nu vill hon berätta, om våld och övergrepp, om motstånd och om att läka. Stina Inga berättar och läser ur tre av sina diktsamlingar: *Skilli coavdagat coavjji dievva / Med magen full av skramlande nycklar* (2009), *Jámán oanehis bottu / Jag dör en kort stund* (2016) och *Deگو Stálu lávžegihput / Som björkarnas häxkvastar* (2020). Du kan läsa mer om Stina Inga på [Norrbottnensförfattare](#).

4) Nationella minoriteter och bibliotekens roll

Rätten till sitt språk – om nationell minoritetslagstiftning i teori och praktik

Anna Kråik Åström, Region Jämtland Härjedalen (9:55 minuter)

Anna Kråik Åström arbetar som utvecklingsstrateg för område nationella minoriteter och urfolk, inom Region Jämtland Härjedalen. Hon presenterar och förklarar Sveriges nationella minoriteter utifrån historisk bakgrund, definitioner, lagar och politik. Sveriges nationella minoritetslagstiftning har sin grund i internationell och europeisk lagstiftning om mänskliga rättigheter. Sedan 2010 har Sverige en minoritetslagstiftning som erkänner fem nationella minoriteter: samer, tornedalingar, sverigefinnar, romer och judar. Lagstiftningen ger individer som identifierar sig som nationell minoritet särskilda skydd och rättigheter. Det offentliga har ett ansvar att jobba med information till minoriteter, att främja språk och kulturell identitet och att sprida kunskap i samhället i stort. För det kan upprepning vara en bra metod. Inflytande och delaktighet för minoriteterna är andra viktiga frågor. Samråd, en formell metod som tagits fram för att öka nationella minoriteters inflytande, behöver göras på rätt sätt med utgångspunkt från och med hänsyn tagen till minoriteterna själva. Målet är att skapa ett jämlikt samhälle och till det kan alla bidra. Det går att se på arbetet som en klocka med fyra kugghjul där ett är de internationella åtagandena om mänskliga rättigheter. Ett annat är den svenska regeringens strategi, mål och lagstiftning. Myndigheterna är ett tredje kugghjul och individen ett fjärde. Slutord: ”De här kugghjulen måste snurra allihop för att få det fjärde och sista kugghjulet att snurra; individen. För det här ska gynna individen, det är det som är mänskliga rättigheter.”

Panelsamtal om (syd)samiska perspektiv på kultur, språk och identiteter

Anna Kråik Åström/Region Jämtland Härjedalen, Sylvia Sparrock/
Samiskt språkcentrum, Patricia Fjellgren/Östersunds kommun
respektive Catarina Lundström och Anette Forsberg från
Biblioteksutveckling Region Jämtland Härjedalen (33:02 minuter)

Ta del av ett samtal mellan verksamma inom Biblioteksutveckling Region Jämtland Härjedalen och tre föreläsare med samiska perspektiv och erfarenheter. Här ges råd, tips och uppmuntran för utveckling av kommunal och regional biblioteksverksamhet. Några särskilt viktiga aspekter och perspektiv lyfts fram. Som att alla samiska språk är lika viktiga oavsett antal talare. Att de olika språken behöver olika insatser och åtgärder för att överleva, det fungerar inte med en modell för alla samiska språk: "Att lyfta olikheterna gör att vi breddar Saepmie, det samiska samhället och kunskapen om det samiska samhället." Och att vända på perspektiven vid samråd, istället för att det offentliga (majoriteten) bjuder in minoriteten till sina rum på sina villkor; fråga om tillträde till minoritetens värld och kunskap. Minoritetslagen har varit viktig och utveckling har skett de senaste tio åren. På 1990-talet fanns inte många böcker, idag finns det fler och det är jätteviktigt för igenkänning och självkänsla.

Ett första steg för att värdesätta den samiska minoriteten, språken och kulturen kan vara att synliggöra samiskan mycket mer än vad som görs idag. Språk är inget problem i sig men samhället behöver spegla den samiska vardagen. Synlighet, bekräftelse och stöttning behövs. Det räcker inte med skyltar och välvillighet. Bästa rådet till biblioteken är att släppa garden och kasta sig ut: "Låt svenskan ta mindre plats, den hörs ändå så mycket." Andra medskick till biblioteken är att lägga till samiska ingångar och perspektiv när aktiviteter planeras. Använd kontaktvägar så som samiska samordnare som ofta har ett enormt kontaktnät: "Gör det inte så svårt, gör det ni gör idag men lägg till nya perspektiv och språk."

Biblioteken liksom övriga samhället behöver röra sig från enspråkigt och enkulturellt till flerspråkigt och flerkulturellt: "Vi måste tillåta det att vara splittrat. Det finns inget rent språk. Vi behöver få använda våra språk!" Biblioteken kan vara en fantastisk kraft. De kan stärka, bygga och uppmuntra. Ge barn och unga muskler och möjligheter att utvecklas i sina språk. Det innebär att biblioteken måste utmana sig själva. Hitta litteraturen. Guida de samiska barnen; "ge dem ögonen". Blanda de samiska böckerna med annan litteratur så att de synliggörs för alla. Locka till nyfikenhet. Dela inte upp: "Jag tror på att blanda. Kategorisera på andra sätt än efter språk. Gör det till lika mycket norm som majoritetsbefolkningens kultur, för då blir det inte så konstigt eller annorlunda."

Ett exempel som vänder på de normerande perspektiven är den sydsamiska antologin *Luste Tjæledh* skriven på samiska med nedtonade översättningar på svenska och norska som då blir "minoritetsspråk". Det vore fantastiskt om alla hade en grundnivå i samiska eller i alla fall kunde hälsningsfraser. Viktigt med en positiv inställning: "Vi kan inte vara snåla med samiska språket. Prova, testa, njut!" Det finns inga hinder. Släng er ut och våga omfamna. Slutord på sydsamiska och hej då: Nåå-nåå!

5) Koloniala strategier

Koloniala strategier: att skapa tomrum

Moa Matthis (44:29 minuter)

OBS! Föreläsningen med Moa Matthis har spelats in under ett Teamsmöte med regionbiblioteken i norr. Det innebär att Moa inte syns så mycket i bild utan det vi ser är hennes powerpointbilder. Under föreläsningens början ligger samma bild uppe under ca 20 min. Det kan vara bra att känna till.

Moa Matthis är författare och lektor vid Konstfack i Stockholm. I hennes föreläsning står texter i fokus, även målningar. Genom tolkningar av texter och bilder kan vi få syn på hur frånvaron av subjekt skapar tomrum i historien och lägger grund för erövringar av platser och människor. Platser töms på sin historia, på människor och betydelser.

Moa Matthis tar avstamp i Justitiekanslerns text om Girjasmålet, 2016. Utifrån grammatik, semantik, subjekt och verb analyserar hon hur svenska staten, storsvensken, har förvärvat land och marker från samerna, urfolket. Genom skrivningar i moderna texter synliggörs ett tänk som funnits alltsedan 1600-talet. Att utesluta subjektet – någon som gör någonting – ger en känsla av tomhet. Nomader och kolonisation är andra ord och begrepp som Moa Matthis resonerar kring i denna föreläsning. Herre över allting jag ser-scenen. Allt som syns från toppen av berget är natur, djur och mark men inga människor. Kolonistören står gärna högst upp och ser ut över ett till synes tomt landskap; ett område att erövra. Norrland har betraktats på samma sätt. Axel Oxenstiernas benämning av området var ”Sveriges Indien”. Moa Matthis tar oss med på en historisk resa inte bara i Sverige, hon visar även exempel från bland annat Frankrike och Napoleon. Koloniala studier utgår gärna från det som är långt borta, på andra sidan havet, inte här. Men vi behöver också vända blicken mot oss själva. Föreläsningen avslutas i ett samiskt diktepos av Linnea Axelsson, *Aednan*.

Bilaga till Spellista samiskt föreläsningpaket

Nedan finner du litteraturlistor till Tjállegoahates föreläsningar om samisk litteratur: ”Litteraturhistorien”, del ett och två. Titlarna och författarna kommer i den följd som de visas i de två filmerna. Listorna finner du även [här](#)

Litteraturhistorien, del ett: 400 års snabbspolning genom den samiska litteraturhistorien

Laponia, Johannes Schefferus 1673.

Guldnasas och Moarsi fávrrot, Olaus Sirma, Čearbmá Ovlá.

Tjuven och schamanen, Suola ja noaidi, Jacob Fellman, 1820.
Sámieatnama álgo ja manjit ássiid birra, Jacob Fellman

”Peivebarnen suongah jelitanasan maajisn”, Solsonens frieri i jättarnas land, Anders Fjellner.

Muitalus sámiid birra, En bok om samernas liv, Johan Turi, 1910.

I dyreskind, Náhkkehasat, Matti Aikio, 1906.

Beaiveálgu, Dagen gryr, Anders Larsen, 1912.

Muohtačalmmit, Pedar Jalvi, 1915.

Sabmelažžai maidnasak já muihtalusak, Pedar Jalvi, 1966.

Inför liv eller död - sanningsord i de lapska förhållandena, Elsa Laula Renberg, 1904.

Dat läh mijen situd – Det är vår vilja, Karin Stenberg, 1920.

Jáhtte sáme Viessom, En flyttsames liv, Anta Pirak, 1937.

Mitt lassokoppel, Erik Mankok, 1962.

Mannen på Oulavuelie, Nils Mattias Andersson, 1950-tal.

<https://www.youtube.com/watch?v=hWHjJp0scSQ&t=1s>

https://www.youtube.com/watch?v=BWy_B9jS5e8

Mui’talusat – Anders Bær, Máiza-Bier Ánte, och Lars Hætta, Jáhkos Lásse, 1958.

Litteraturhistorien, del två: Ny samisk litteratur

Mázejoavku – Indigenous Collectivity and Art, Susanne Hætta, 2020.

Čállagat, 1971-

Don čanat mu alcesat, Paulus Utsi, 1992.

Giela giela, Paulus Utsi, 1974.

Beaivi, áhčážan Nils Aslak Valkeapää, Áillohaš, 1988.

Nils-Aslak Valkeapää/Áillohaš, red. Geir Tore Holm, Lars Mørch Finborud, 2020.

Soagŋu, Kirste Paltto, 1971.

Riddunjárga, Kirste Paltto, 1979.

Luohtojávrrri oainnáhusat, Kirste Paltto, 2016

Guovtteoavvat nisu, Kirste Paltto, 1989.

Nádevalpar, Sara Ranta Rönnlund, 1971.

Ii dát leat dat eana, Inga Ravna Eira, 2018

Rauni Magga Lukkari,

Rawdna Carita Eira,

Niillas Holmberg

Galbma rádná, Rose Marie Huuva, 1999.

Thomas Marainen,

Inghilda Tapio.

Dego stálu lávžegihput – Som björkarnas häxkvastar, Stina Inga, 2020.

Gaaltije, Gaebpien Gåsta, Gustav Kappfjell, 1987.

O, Oarjjevuodna, Stig Riembbie Gælok, 1983.

Ámmul ja alit oarbmælle, Marry A. Somby, 1976.

Dågkangærja Dåkkágir'ji, Lajla Mattsson, 1978.

Máret Ingá duoddaris, Aslak Anders Isaksen Eira, 1984.

Tio över ett, Ann-Helén Laestadius, 2016.

Kátjá, Elle Márjá Vars, 1986.

Hamburgerprinseassa, Saia Stueng, 2017.

Sáve Sápmi, Elin Marakatt, 2020.

Ilmiiid gaskkas, Máret Anne Sara, 2013.

Himlabrand, Moa Backe Åstot, 2021.

Gaskejijjen gærjagåetie, Kazuno Kohara, 2016.

Spoken word-poeter: Rönn Zackrisson, Ánná Káisa Partapuoli, Timimie Mäarak och Juvvá Pittja.

Duodain in diede, Juvvá Pittja, 2018.

Akti lij muhtin sábmme, Maren Uthaug, 2016.

Jiehtanasa idit, Sunna Kitti, 2020.

Jovvna Ánde Vest

Farsmålet, Áhčigiella, Gerd Mikalsen, 2017.

Ii šat summal, Anne Wuolab, 2018.

Møtet, Marie Kvernmo, 2019.

Jijsefuentie, George R. R. Martin, 2019.

Jápmingilvu. Suzanne Collins, 2019.

Sex and the Sápmi, Anne Nymås, 2018.

69 čuoldda, Inger Mari Aikio, 2018.

Det Sara Skjuler, Kathrine Nedrejord, 2019.

Vaka över dem som sover, Sigbjørn Skåden, 2019.

Aednan, Linnea Axelsson, 2018.